

Katastrofa v dolini mozelskega vina

Več metrov visoki valovi dero skozi trg Güls pri Koblenzu.

Razvaline hiš v Gülsu, ko se je utrgal oblak na binkoštni ponedeljek.

Nemški listi poročajo o strašni katastrofi, ki je zadelo kraje v dolini Mozela. Na binkoštni ponedeljek popoldne se je nad spodnjo dolino utrgal oblak, ki je povzročil ogromno škodo. Hudourniki, ki so odvisni s hribov, so bili tako veliki, da so odnašali neba in obronke hribov. Ponekod so na polju napadli valovi tako globoke brazde, kakor da bi bili vojniki tam kopali globoke strelske järke. Posebno je prizadeta občina Güls. Tja so prihrameli valovi, visoki 3—4 m, skozi ozko dolino v trg in porušili vse, kar je bilo v napotje. Po ulicah je drla voda, kakor v strugah gorskih hudournikov. Ljudje so bežali med glasnimi klici na pomoč. Pri tem so se dogajali strašni prizori.

Blizu kapelice sv. Trojice, ki stoji ob cesti, se je sprehajalo kakih 20 domačinov, ko je pridrla voda. Ni bilo več mogoče uiti divjim valovom. Zato so siromaki, že po vodi brodeč, planili v bližnji kapelico, ki je bila k sreči odprta. Voda pa je drla neprestano in se je začela v kapelici vedno bolj dvigati. Najprvo je nesrečnikom segala do kolen, potem do pasu, dokler jih ni zagnila do vratu. Nesrečniki so v svoji sili zlezli na leseni oltar, misleč, da so s tem rešeni. Toda voda je vedno bolj naraščala in skoraj vsako upanje na rešitev je bilo že izgubljeno. Med tem se je nekaterim pogumnim možem vrhu lesenega oltarja posrečilo napraviti skozi strop in streho dovolj veliko odprtino, skozi katero so nesrečniki zlezli na streho in se tako v zadnjem trenutku rešili. Pozneje so jih s strehe rešili domači gasilci.

Voda je kraj Güls skoraj popolnoma porušila. Tudi iz drugih krajev te doline poročajo o strašnih nesrečah. Vinogradi, v katerih raste slovito mozelsko vino, so popolnoma razdejani. Prst, trstje in grušče so divjajoče vode znesle v dolino ter nakopile tega ponekod na tri metre na debelo. Vmes med blatom, gruščem in trstjem pa leže mrtva trupla govedi in svinj, deske razdejanih stebrov, hišno in poljedelsko orodje. Na nekem kraju so odnesle vode tudi del železniškega nasipa, tako da je promet ustavljen.

V Gülsu je voda odnesla tudi pokopališče in raznesla krste z mrtlici.

Med petimi mrtvimi, ki so postali žrtev nesreče, je tudi mati s tremi otroki, ki so se zatekli pred vodami v pralnico. Voda pa je pralnico izpod-

Mirna družinica: pes, mačka in zaščki.

nesla in mati in njeni otročki so ostali mrtvi pod razvalinami. Mrtev je poleg teh še 11 letni deček. Pogrešajo pa še več drugih oseb, o katerih pa ne vedo, ali so živi ali so mrtvi.

O strašnem neurju poročajo tudi iz Münstra in iz Stuttgarta. Mestece Nagold je posebno trpelo, kakor tudi trg Gülpilgen. Na cesti v razdalji 80 m je ležalo toče za meter visoko. Voda je pobrala povsod vse lesene mostove.

Mati zastavila svojega otroka

Zena bogatega industrijca v Rigi ima žalostno slavo, da je zastavila svojega otroka — v zastavo za dolgovce, ki jih je napravila pri igri. Zenski se je posrečilo pregovoriti moža, da jo je pustil iti v — zdravilišče. Pomagal ji je celo urediti mušne zadeve s potnimi listi in deviznimi predpisi. Seboj je vzela svojo 10 letno hčerko in se odpeljala — pa ne v zdravilišče, ampak v Monte Carlo igrat.

Tu pa jo je zapustila sreča. Izgubljala je in izgubljala. Bila je ob vse denar. Zastavila je svoje dragulje. Tudi te je zaigrala. Končno je bila suha in brez beliča. Kako domov? Upravo igralnice je prosila za pomoč in posojilo. Gospodje pa so skomigali z ramami in rekli, da je to proti predpisom. Pač pa so ji nasvetovali nekega gospoda, ki posoja denar takim, ki so ob vse prišli. Gospod je bil res pripravljen posoditi potreben denar, a je hotel, da mu dama zastavi kako protivrednost. Kako bo zastavila, ko pa je vse že pobral igralski vrag! Končno je gospodu ponudila v zastavo svojo 10 letno hčerko. Gospod je dekletce vzel v zastavo in dal materi denar, da se je odpeljala domov.

Srečno je prišla domov, kjer pa jo je mož takoj pobral, kje je pustila hčerko. »Oh veš, naši znanci na Dunaju so me tako prosili, naj jo pustim pri njih, ker so jo imeli tako radi!« Stvar je bila torej v redu. Med tem je žena zbirala denar, da odkupi svojo zastavljeno hčerko.

Pa je prišlo nekega dne pismo od hčerke, ki je očetu pisala, da se ji v zavodu, kamor jo je izročil oni gospod, sicer dobro godi, da pa ji je dolgčas po papučku in mami. Pismo je bilo ne z Dunaja, ampak iz Monte Carla. To je gledal ubogi očka! Vse je prišlo na dan. Kako je bilo pa potem, o tem ne vemo nič.

Pri krstu 9. otroka izgubila štiri sinove

O žalostni zgodbi poročajo nemški listi z Jutlandskega. Delavska družina Arbö je te dni dobila devetega otroka, ki so 18. t. m. krstili. H krstni slovesnosti se je zbrala vsa družina in sorodniki. Po krstu so večji štirje sinovi, stari od 10 do 17 let, šli k jezeru in se vsedli v čoln. Ker jih le predtogo ni bilo nazaj, so jih šli iskat. Našli pa so na jezeru prazen čoln, ki je imel luknjo v dnu. Vsi štirje fantje so namreč, ko so zapazili, da vdira voda v čoln, skočili v vodo in se hoteli rešiti s plavanjem. Pri tem so pa vsi štirje utonili in so našli samo njihova trupla.

Požari na globokem morju

Te dni pretresajo svet poročila o strašni katastrofi, ki je zadela največji francoski parnik »George Phillippare«, na katerem se je vozilo 600 potnikov in 300 mož posadke. Usoda vseh še ni gotova.

Požari na velikih potniških parnikih so danes zelo redki. Že pri gradnji parnikov strogo pazijo na to, da je mogoče vsak ogenj zadušiti takoj, ko ga zapazijo. Na razpolago so sesalke, ki mečejo vodo z močnim pritiskom, brizgalke, ki s kemičnimi sredstvi duše ogenj itd. V ta namen so montirani na parnikih posebej svojevrstni stroji, ki niso nič odvisni od strojev, kateri gonijo parnik. Poleg tega so tapete in leseno ogrodje na parnikih tako preparirane, da ne morejo goreti. Ako pa kljub temu ladja na globokem morju začne goreti, kar je za pomorščaka najstrašnejša katastrofa, je vzrok navadno ta, da se blago, nakopičeno globoko kje v skladiščih, samo vname. Pri vseh velikih požarih na potniških ladjah v zadnjih 19 letih je bil vzrok požara z eno izjemo ta, da se je blago v notranjosti ladje samo vnelo. Le ladja »Asturia« je l. 1926. na svoji poti v Ameriko začela goreti zaradi električnega kratkega stika.

Tako je požar sam po sebi nastal v angleškem parniku »Vultorne« dne 13. oktobra. Parnik je vozil s seboj 600 potnikov. Iz istega vzroka je začel goreti francoski parnik »La Touraine«. S tega francoskega parnika, ki je bil last francoske transatlantske družbe, je bilo mogoče rešiti vse potnike in vse moštvo. Na angleškem parniku »Vultorne« pa je 144 oseb našlo žalostno smrt v plamenih, 20 pa jih je bilo hudo opečenih. Po mnenju londonskega pomorskega urada je požar na parniku »Vultorne«

bil največja požarna katastrofa v zgodovini morske plovbe.

Požar na francoskem parniku »George Phillippare« pa brez dvoma prekaša ono katastrofo iz l. 1913. Parnik »George Phillippare« je bila najnovejša ladja družbe »Messageries Maritimes«. Poleg njega sta še dve drugi enaki ladji, namenjeni predvsem za promet z Daljnim Vzhodom. Angleške družbe so hotele potolči francosko konkurenco z novimi ladjami po 20.000 ton, ki jih gonijo elektromotorji. Temu so francoske družbe odgovorile z gradbo ladij, ki so istega tipa kakor »George Phillippare«. Vse te nove francoske ladje so motorne in njihova značilnost sta dva štirioglasta dimnika, ki jih je mogoče pokriti s štirioglastimi zaklopkami. Od omenjenih novih francoskih motornih ladij je ponesrečeni »George Phillippare« največji in najmodernejši te družbe. V morje so ga spustili šele 6. novembra 1930.

Kako je ogenj nastal? Rešeni potniki pripovedujejo, da je bil kratek stik. Gospodje v Parizu in Marseilleju pa, da se je vnelo blago v skladiščih. Verjetno je, da se je vnelo kurilno olje, ki so ga vozili s seboj. To bi se dalo tudi sklepati iz tega, ker se je ogenj tako hitro razširil. Če se pa na parniku ogenj enkrat tako hitro razširi, potem niti to več ne pomaga, da v goreče dele spustijo vodo, ker potem ladja prevelike obremenitve z vodo ne prenese več in je v nevarnosti, da se potopi. Gorilno olje imajo navadno spravljeno čisto na dnu v ločenih celicah z dvojnimi tlom. Če požara, ki nastane tako globoko pod morsk gladino, pravočasno ne opazijo, je rešitev kljub vsem najmodernejšim pripravam nemogoča.

Zgodbica o šahu

Francoski časopis »Le Nid« trdi, da je domovina te priljubljene igre Indija, kjer so začeli igrati šah v 5. stoletju po Kristusu. Pri tej priliki pripoveduje francoski časopis prijetno zgodbo, kako je nastal šah, in sicer po sporočilu arabskega pisatelja Al Sefadija:

Neki indijski samodržec je vladal svoje narode tako slabo, da so že čez malo let začeli mrmrati in zdihovali vsi njegovi podložniki in da je po vsem kraljestvu nastalo nevzdržno stanje. Bramani in raje, svečeniki, učenjaki, plemiči in politiki, ki so vsemogočnega svojega vladarja nalahko skušali opozoriti na razmere, so si nakopali njegovo nemilost in bili pregnani. Clan bramanske kaste, Sesas, sin Daharjev, pa si je izmislil imenitno sredstvo, kako bo vse to dal kralju pod nos, ne da bi ga s tem razžalil. Povabil je vladarja na novo igro, ki jo je sam iznašel, na šah. Vladar je bil te igre silno vesel, modri Sesas pa mu je med igro počasi dopovedoval, da je ta igra nekaj znak življenja kraljev: Kakor v resničnem življenju ne more kralj, četudi je najvažnejši od vseh, napraviti niti koraka brez pomoči in varstva svojih podložnih, to je kmetov in delavcev, tako tudi pri šahu kralj sam zase ne pomeni nič, ampak le, če ga podpirajo kmetje, tekači itd. Ta nauk je indijski vladar pred 1500 leti končno razumel in obljubil, da bo spremenil način svojega vladanja in da bo poslej bolj mislil na podložnike, ki jih tako potrebuje, kakor pa nase.

Pred 100 leti - v Angliji

»Morning Herald«, 16. maja 1832: V petek so pripeljali pred sodnika moža, ker je prodajal nekolkovane liste. Stražnik je izpovedal, da je ponujal obtoženec množici »Johna Bulla galerijo slike, med katerimi je bila tudi karikatura kralja in kraljice, ki bočeta drug drugemu iztrgati par hlač in ki nosi podpis: »Tvoj gospodar naj bo.« Ti tiski so vsebovali tudi psovke na vladu. Sodnik je opomnil moža, da bo kaznovan, če bo take stvari še naprej prodajal in da so slike tudi sicer zelo nedostojne. Mož je obljubil, da jih ne bo več prodajal. S tem pogojem je hotel sodnik moža odpustiti brez kazni, a je še zahteval, naj slike takoj zažge. Tega pa mož ni hotel storiti. Ko mu je pa sodnik ponudil en šiling odškodnine, je takoj vso zalogo zažgal in uničil. (Iz »Zeitschrift für Bücherfreunde« 1932, 120.)

Pogumna Američanka

Miss Nancy Cunard, hči znanega milijonarja in lastnika oceanskega paroplovstva »Cunard Lines«, se je onemogočila v newyorški boljši družbi. Odlične hiše ameriških bogatašev, kjer je bila poprej vsem drag gost, so zdaj pred njo zaprle vrata. To izobčenje je posledica javnih nastopov gospodične Cunardove: nepričakovano je pričela oznanjati potrebo sprave med belci in črnci. Še več: hotela je osebno podati potreben zgled ter se je naselila v zamorski newyorški četrti Harlemu, v hotelu, ki doslej še nikoli ni videl pod svojo streho nobene bele žene. Posledice niso izostale. V teku nekaj dni je postala miss Nancy malik milijonov ameriških črncev, obenem pa je bila izobčena iz višjih krogov, kamor je poprej spadala. Ta teden je odpo-

Lindbergov zaupnik slepar. Ko je Lindberg iskal svojega otroka, se mu je ponudil za posredovalca z roparji ladijski lastnik Curtis. Pripovedoval je, da ima zveze z roparji, da se je vozil z njimi na skrivnostni jahti ob Atlantski obali itd. Vsled tega so oblasti začele iskati roparje z ladjami. Sedaj pa je Curtis povedal, da si je vse izmislil, da je lahko pripovedoval grozanske reči za časopise in s tem zaslužil na tisoče dolarjev.

tovala miss Cunard v državo Alabama, kjer je obsojenih na smrt sedem črncev radi vloma v sapačno farmo, kjer so zvezali in pretepli dve beli žene. Miss Cunard hoče poskusiti pregovoriti guvernerja, naj pomilito obsojence, ker za sličen prestopok še nikoli ni bil obsojen na smrt beli zločinec.

Novo sredstvo proti davici

Iz Pariza poročajo: Kakor poroča pariška akademija znanosti, sta francoska zdravnik Vincent in Vellur po polletnem prizadevanju iznašla sredstvo, ki more popolnoma zamoriti bacile davice in ozdraviti vsak slučaj. Zdravljenje je baje čisto preprosto in lahko. Sredstvo proti davici je nekaj kisikov preparat, s katerim je treba bolnika cepiti in ozdravljenje je gotovo.

Z nemške strani pa medicinski strokovnjaki izražajo dvome v resničnost tega poročila. Tako-le pravijo: Ni sedaj prvič objavljeno trditev, češ, da so iznašli sredstvo, ki more vsako difterijo popolnoma ozdraviti. Doslej se je vedno dogajalo tako, da so z velikimi besedami slavili iznajdbo, ki se pa v praksi ni obnesla. Tudi pri iznajdbi pariških zdravnikov moramo še počakati s svojo končno sodbo. Tudi sedaj uporabljamo serum proti davici, ki brez dvoma dobro učinkuje, vendar pa ne ozdravlja popolnoma in vsakega slučaja. Poleg tega seruma poznamo še mažo, ki jo je proti difteriji iznašel prof. dr. Löwenstein, s katero je treba od zunaj mazati in ki predvsem preprečuje obolenje. Kajpada bi bil pravi blagoslov za medicinsko znanost, ko bi kdo iznašel sredstvo, katero uničuje davični strup. Vendar o najdbi francoskih zdravnikov ne moremo izreči svoje sodbe, ne da bi vedeli še drugih podrobnosti.

Naročajte 'Slovenca'!

Prve slike o atentatu v Sanghaju, kjer je vržena bomba težko ranila in deloma ubila več japonskih dostojanstvenikov. Na levi: Težko ranjenega japonskega generalnega konzula Murajija takoj po atentatu odnaša japonski novinar. — Na desni: Atentatorja so prijeli in ga ženejo k zaslišanju, nakar so ga takoj ustrelili.

